

ХРОНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Роки	Державний сектор	Громадський сектор
1999	Міністерством освіти України було рекомендовано введення в загальноосвітніх навчальних закладах курсу «Основні споживчі знання»	Регіональний благодійний фонд «Майбутнє» розробляє проєкт «Споживча освіта»
2000	Навчальна програма та посібник «Основні споживчі знання» рекомендовано МОНУ до впровадження в ЗНЗ	Українська асоціація споживачів розробляє навчальну програму та курс «Основні споживчі знання» (автор Шебундасєва І. В.). Міжнародний фонд «Відродження» проводить навчальний семінар із підготовки вчителів середніх шкіл для поширення знань і викладання вказаного курсу «Основні споживчі знання». Регіональний благодійний фонд «Майбутнє» в рамках проєкту «Споживча освіта» розробляє курс «Основні споживчі знання»
2001	Експериментальне впровадження в загальноосвітніх навчальних закладах курсу «Прикладна економіка» (у системі післядипломної педагогічної освіти спільно з «Джуніор Бізнесмент Україна» на базі 32 навчальних закладів; навчально-методична література включила задачі, програмні комп'ютерні ігри та методичні посібники для вчителів)	Регіональний благодійний фонд «Майбутнє»: <ul style="list-style-type: none"> • розробляє та видає книгу «Культура споживача» — автори Петрушичов С. П., Петрушичова Н. В.; • проводить семінари з підготовки спеціалістів; • проводить впровадження курсу в 11 класах Ново-Сітківської ЗНЗ Києво-Святошинського р-ну Київської обл.
2002 2003 2004	<ul style="list-style-type: none"> • Указ Президента України від 17 січня 2002 року «Про заходи щодо посилення державного захисту прав споживачів». • Указ Президента (11 грудня 2002) №1148/2002 «Про програму захисту прав споживачів на 2003–2005 рр». • «Програма захисту прав споживачів на 2003–2005 роки», затверджена в грудні 2002 року указом Президента України. • МОНУ відповідно до п. 5 даного указу для ЗНЗ та ПТЗ за програмами з «Основ економіки» та «Основ правових знань» включено питання з основ споживчих знань. • Затверджено курс за вибором «Основні споживчі знання»; • МОН АР Крим — впровадження навчального курсу для профільної школи та поглибленого навчання з географії за посібником «Основні споживчі знання» — автор Шебундасєва І. В. Упровадження даного навчального курсу в економічних класах прикладного напрямку («Основ економіки») (10–11 кл.) 	Продовжуються заходи в рамках проєктів «Джуніор Бізнесмент Україна», Регіонального благодійного фонду «Майбутнє»
2005	Указ Президента України № 1105/2005 «Про заходи щодо вдосконалення діяльності у сфері технічного регулювання та споживчої політики», 01.12.2005 р. на засіданні Верховної Ради України був прийнятий Закон України «Про внесення змін у Закон України «Про захист прав споживачів» (по суті, Закон України «Про захист прав споживачів» у новій редакції). 01.12.2005 р. Президент України Віктор Ющенко підписав Закон України «Про внесення змін у Закон України «Про захист прав споживачів»; 13.01.2006 р. закон у новій редакції вступив у дію	Посольство Канади в Україні надало фінансову підтримку обласному управлінню з питань захисту прав споживачів щодо видання посібників з навчального курсу

* О. О. Гриценчук, викладач спеціалізації Інформаційно-комунікаційного відділу економічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів комунікації Національного університету державних мистецтв України; О. О. Овчарук, викладачка Інформаційно-інтелектуального відділу спеціалізації Інформаційно-комунікаційного відділу економічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів комунікації Національного університету державних мистецтв України, житомирська обл., м. Житомир, вул. Митрополита Василя Лепківського, 156/157.

Роки	Державний сектор	Громадський сектор
2006	Змінене законодавство в галузі прав споживачів в Україні. Закон України «Про внесення змін у Закон України "Про захист прав споживачів" 13.07.2006 р. у новій редакції вступив у дію»	
2007–2009	Міністерство освіти і науки України проводить постійну роботу з питань економічної освіти (в т. ч. з питань споживчої освіти)	Спільнота споживачів та громадські об'єднання (ПРО-ОВ, ЕС) розробляють та впроваджують споживчі знання в систему загальної середньої освіти
2010	Проект «Здоров'я дитини — здорове споживання», що реалізується за підтримки Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, спрямований на створення навчальних матеріалів для загальноосвітніх навчальних закладів та підтримку здорового способу життя школярів шляхом інформування вчителів, батьків та широкого кола громадськості в питаннях здорового харчування та здорового способу життя	Проект «Здоров'я дитини — здорове споживання» реалізується за партнерства БО «Центр споживчих ініціатив», ВАТ «Шосткінський мискомпозит», ЗАТ «Біллард Груп». У рамках проекту створено навчально-методичний гайд «Здоров'я дитини — здорове споживання», до якого увійшли: методичний посібник для вчителя, матеріали для методистів, робочий зошит для учнів початкових класів

Словник раціонального споживача

А

Антиоксиданти — речовини, що подовжують термін зберігання продуктів харчування шляхом захисту їх від псування (наприклад, прозорість жирів і зміна кольору), викликаного окисненням. Уведення антиоксидантів у жири, допускається тільки під час виробництва харчових жирів, оригінальних для тривалого зберігання (більш ніж 3 місяці). Антиоксиданти слід вводити у високоякісні свіжі жири. В одному харчовому продукті може використовуватися тільки один антиоксидант.

Б

Барвники використовуються для підбарвлення продуктів харчування. Барвники бувають природні (містять у собі природні пігменти рослинного або тваринного походження) і синтетичні, або штучні (містять синтезовані хімічним шляхом пігменти, що не зустрічаються в природі).

Безалкогольний напій — напій, виготовлений з питної підготовленої води, мінеральної природної столової води, соків, концентрованих соків, зернової сировини та продуктів її перероблення, концентратів, спиртованих соків, продуктів бджільництва, настоїв і екстрактів рослинної сировини, виноматеріалів, цукру, підсолоджувачів, смакоароматичних домішок (ароматизаторів, ароматичних основ, емульсій тощо), барвників, вітамінів та інших складників, насичений або ненасичений двоокисом вуглецю, з об'ємною часткою спирту не більш ніж 0,5 %, а для напоїв бродіння та напоїв, виготовлених із використанням дріждь, ароматизованої рослинної сировини, виноматеріалів, спиртованих соків — не більш ніж 1,2 %.

Безпека харчових продуктів — відсутність загрози шкідливого впливу харчових продуктів, про-

довольної сировини та супутніх матеріалів на організм людини.

Біологічно активна харчова добавка — спеціальний харчовий продукт, призначений для вживання або введення в межах фізіологічних норм до раціону харчування чи харчових продуктів із метою надання їм дієтичних, оздоровчих, профілактичних властивостей для забезпечення нормальних та відновлення порушених функцій організму людини.

Біодобродукт — рідковид біодобродуктів, який у готовому продукті в кінці строку придатності містить біфідобактерії в кількості не менш ніж 10⁶ КУО/г.

В

Відновлений молочний продукт, відновлене молоко — молочний продукт, який виробляють із концентрованого, згущеного, сухого молочного продукту (або молока) та підготовленої води.

Г

Генетично модифіковані організми (ГМО) — це живі організми, які містять штучно збудований ген. Наприклад, сою збагачують геном пегуни (це робить її стійкою до комах), картоплю — геном грунтової бактерії (через це її стебла) і листя виробляють пестициди, смертельні для колорадського жука, винайдені також помідори, які можуть зберігатися декілька місяців за температури +12 °С, рис збагачений каротином тощо. Сьогодні в продажу з великою вірогідністю можна знайти ковбаси, нашітти, шоколад, соуси, чіпси, кетчупи, які містять трансгенні білки, адже деякі виробники навіть самі не знають всіх особливостей сировини, яку вони використовують.